

Näringsutskottets betänkande

1982/83:48

om skogsindustrin

Ärendet

I detta betänkande behandlas sju motioner med förslag rörande
handlings- och utvecklingsprogram för skogsindustrin,
försörjningen med skogsråvara i Hälsingland och i Norrlands inland,
skogsindustrin i Västernorrlands län,
virkesförsörjningsplan för Norrbotten,
strukturutredning för tillverkningen av porös board,
pappersmassetillverkningen i Vaggeryd,
blekning av papper.

Motionsyrkanden

De motioner som behandlas här är följande:

1982/83:210 av John Andersson m. fl. (vpk), vari hemställs att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts rörande åtgärder mot onödig blekning av pappersprodukter,

1982/83:254 av Paul Lestander (vpk), vari hemställs att riksdagen hos regeringen hemställer om att en virkesförsörjningsplan för Norrbotten utarbetas i enlighet med vad som anförts i motionen,

1982/83:814 av Lars Werner m. fl. (vpk), vari hemställs att riksdagen hos regeringen hemställer om förslag till handlings- och utvecklingsprogram för skogsindustrin,

1982/83:1489 av Nils Nordh m. fl. (s), vari hemställs att riksdagen som sin mening ger till känna vad i motionen anförts om vikten av att bibehålla pappersmassetillverkningen i Vaggeryd,

1982/83:1585 av Olle Westberg m. fl. (s), såvitt gäller hemställan – med motivering i motion 1982/83:1582 – att riksdagen

2. som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om en strukturutredning för den porösa boardindustrin,

3. som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om basföretagens råvaruförsörjning – – – [till den del hemställan gäller skogsindustrin],

1982/83:2030 av Kerstin Nilsson m. fl. (s), vari hemställs att riksdagen hos regeringen begär att åtgärder vidtas för att trygga virkesleveranser till sågverken i Norrbottens inland.

1982/83:2180 av Ingemar Eliasson (fp), såvitt gäller hemställan (1) att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om utvecklingen av skogsindustrin i Västernorrlands län.

Utskottet

Inledning

Skogsindustrin är sedan länge en av våra viktigaste exportnäringar. Den var under 1970-talet en jämförelsevis framgångsrik industrigren. På senare år har emellertid problem uppstått, framför allt när det gäller dess försörjning med träråvara. Andra problem sammanhänger med sysselsättningssvårigheter i anslutning till aktuella strukturförändringar och med den ofta låga förädlingsgraden inom skogsindustrin.

Utskottet har under de senaste åren flera gånger behandlat frågor rörande skogsindustrin, senast i ett betänkande våren 1982 med anledning av en rad motionsyrkanden rörande denna industri (NU 1981/82:27). Skogsindustrins situation har så sent som den 25 april i år varit föremål för debatt i riksdagen med anledning av interpellation (1982/83:103).

Regeringen har i proposition 1982/83:145 lagt fram förslag om vissa åtgärder på skogspolitikkens område. I propositionen, som behandlas av jordbruksutskottet (JoU 1982/83:34), föreslås bl. a. att det i skogsvårdslagen införs en allmän skyldighet för skogsägare att avverka en del av den skog som är slutavverkningsmogen och att gallra yngre skog. Förslaget syftar till att förmå de skogsägare som är "passiva" att avverka. Vidare föreslås föreskrifter om att det skall finnas en skogsbruksplan för alla skogsfastigheter. Genom planen skall, enligt propositionen, skogsägaren få god kännedom om förhållandena på sin skogsfastighet och om de skogsbruksåtgärder som behöver vidtas. De nya bestämmelserna i skogsvårdslagen föreslås träda i kraft den 1 juli 1983. Bland övriga förslag i propositionen märks att skogsvårdsstyrelserna skall få medel till ökad information, rådgivning och tillsyn i syfte att främja avverkningsverksamheten.

I detta betänkande behandlar näringsutskottet sju motioner rörande skogsindustrin. Motionerna har väckts under allmänna motionstiden.

Handlings- och utvecklingsprogram för skogsindustrin

I motion 1982/83:814 (vpk) föreslås att en handlings- och utvecklingsplan utarbetas för skogsindustrin. Motionärerna anför att planlösa nedläggningar inom denna industri har skapat stora problem i många regioner och att statsmakterna därför måste påverka strukturproblemets lösning i en sådan

riktning att de samhällsekonomiskt bästa lösningarna kommer till stånd. Kraftfulla satsningar bör göras för att öka sågverkens vidareförädling. I motionen hänvisas till vissa beräkningar i statens industriverks utredning (SIND 1980:16) Sågverkens vidareförädling, enligt vilka värdet av exporten av skogsindustriprodukter skulle öka från 5,1 till 8,9 miljarder kronor om hela exportvolymen från svenska sågverk vidareförädlades till kundanpassade ämnen.

Utskottet finner det angeläget att landets skogsråvara utnyttjas mer effektivt och att produktionen inom skogsindustrin ökas. Statsmakterna har på senare tid tagit flera initiativ av intresse i detta sammanhang. Regeringen har lagt fram flera förslag för riksdagen, inriktade på att skogsindustrins situation på olika sätt skall förbättras. Den nyssnämnda propositionen med förslag till vissa skogspolitiska åtgärder är ett exempel. För att det skall bli lättare för sågverksindustrin att öka vidareförädlingsgraden och för att övergången till mer vidareförädlade produkter skall påskyndas har regeringen i budgetpropositionen (prop. 1982/83:100 bil. 14 s. 42) föreslagit att branschprogrammet för den träbearbetande industrin skall utvidgas till att omfatta även branschfrämjande åtgärder för sågverksindustrin. Näringsutskottet har tillstyrkt en sådan utvidgning av programmet (NU 1982/83:34). Frågor som sammanhänger med statens ägarroll inom skogsindustrin har haft hög prioritet. Sålunda har riksdagen nyligen beslutat att staten skall medverka i en finansiell rekonstruktion av AB Statens Skogsindustrier (NU 1982/83:25). Vidare förhandlar staten med Södra Skogsägarna ekonomisk förening om kapitaltillskott till Södra Skogsägarna AB. Inom industridepartementet förbereds åtgärder i syfte att få till stånd ett samlat grepp om skogsbranschfrågorna. Som ett led häri kommer företrädare för företagsledning och anställda inom skogsindustrin samt berörda myndigheter att inbjudas till överläggningar rörande branschens problem. Ett syfte med överläggningarna är att skapa ytterligare underlag för prioritering av erforderliga utredningsinsatser. Mot bakgrund härav finns det enligt utskottets mening inte behov av någon sådan handlings- och utvecklingsplan som efterlyses i motion 1982/83:814 (vpk). Denna avstyrks därför.

Skogsindustrin i Norrland

Förslag rörande skogsindustrins virkesförsörjning och rörande förädlingsgraden inom denna industri läggs fram även i fyra andra motioner, med tonvikt på problemen i Norrland.

I motion 1982/83:1585 (s), som har sin utgångspunkt i situationen i Gävleborgs län, erinras om att detta län är utomordentligt beroende av utvecklingen inom basindustrierna, dvs. stålindustrin och massa- och pappersindustrin. Flera tillverkningsenheter inom dessa branscher har lagts ned under senare år. Särskilt Söderhamnsområdet är hårt drabbat av strukturförändringar på trä-, massa- och pappersområdet. Nyligen har

Bergvik och Ala AB tillkännagivit planer på nedläggning av sin sulfatfabrik i Sandarne. Riksdagen bör enligt motionärerna ge regeringen till känna att råvaruförsörjningen måste tryggas och att erforderliga insatser för en långsiktig ökning av skogsproduktionen måste garanteras.

Utskottet delar motionärernas uppfattning att sysselsättningssituationen i Gävleborgs län inger bekymmer. Detsamma gäller emellertid även för angränsande områden. Inom regeringskansliet bereds f. n. frågor om särskilda stödåtgärder till förmån för Bergslagen. Enligt vad utskottet har erfarit kommer ett eventuellt beslut om industripolitiskt stöd till Bergslagen att beröra även Gävleborgs län. Vad särskilt angår förhållandena inom skogsindustrin i Hälsingland vill utskottet framhålla att de åtgärder rörande skogspolitiken som riksdagen kan väntas besluta om med anledning av regeringens förslag bör kunna bli av betydelse för försörjningen med träråvara i detta landskap. Något uttalande i linje med det som föreslås i motionen finner utskottet med hänsyn härtill inte erforderligt. Motionen avstyrks därför i den delen.

Mot bakgrund av skogsindustrins situation i Västernorrlands län förordas i motion 1982/83:2180 (fp) ett uttalande från riksdagens sida av innebörd att skogsindustrin i Ådalen bör ges hög prioritet vid överväganden om den framtida strukturen inom branschen. En utbyggnad kan och bör ske med en ökad förädlingsgrad och med en endast begränsad utökning av råvarubehovet, säger motionärerna. En samverkan mellan de båda dominerande skogsindustriföretagen i länet skulle också ha positiva effekter på sysselsättningen.

Ett motsvarande tillkännagivande till förmån för sågverken i Norrlands inland begärs i motion 1982/83:2030 (s). Motionärerna understryker särskilt den positiva betydelse för sysselsättningen som en högre vidareförädlingsgrad inom virkesindustrin skulle ha.

Som framgått behandlar riksdagen f. n. flera regeringsförslag med anknytning till skogsindustrins situation. Utskottet anser det olämpligt att riksdagen i detta läge gör ett särskilt uttalande till förmån för skogsindustrin inom en viss region, även om – såsom är fallet i Västernorrlands län – sysselsättningsläget inom regionen är bekymmersamt. Enligt utskottets mening bör resultat av de skogspolitiska beslut som nu är förestående avvaktas innan vidare initiativ övervägs. Utskottet avstyrker därmed motion 1982/83:2180 (fp) i denna del.

Med samma motivering avstyrker utskottet även motion 1982/83:2030 (s).

I motion 1982/83:254 (vpk) begärs att en virkesförsörjningsplan för Norrbotten skall utarbetas. Några huvudpunkter i en sådan plan anges i motionen. En högre vidareförädlingsgrad måste eftersträvas. En bättre avvägning mellan såg- och massavirke bör uppnås. Mer industri- och energiråvara bör kunna tas ut ur den biomassa som i dag inte tillvaratas. Domänverket bör utnyttjas som en motor i en skogsindustripolitik där den

lokala samhällsnyttan utgör drivkraften. Detta skulle enligt motionären kunna ske genom att verket köper in sågverksindustrier i inlandet, alternativt garanterar virkesleveranserna till industrierna. Domänverkets starka ställning som storsäljare av rundvirke bör utnyttjas som styrmedel för att man skall kunna öka sysselsättningen och förädlingsnivån inom industrin, sägs det i motionen.

Utskottet anser inte att riksdagen bör begära att en virkesförsörjningsplan upprättas i enlighet med motionärens förslag. Enligt utskottets mening påverkas knappast tillgången på virke och därmed virkestillförseln till industrierna av att en sådan plan finns. Vad som krävs är i stället konkreta åtgärder som är ägnade att förbättra tillväxten, kommunikationerna och infrastrukturen i övrigt i de virkesproducerande regionerna. Utskottet vill erinra om att riksdagen nyligen har beslutat om en rad åtgärder till stöd för näringslivet i Norrbotten (prop. 1982/83:120, NU 1982/83:38, rskr 1982/83:306). I enlighet med detta beslut skall under en treårsperiod särskilda insatser göras för skogsbruket i Norrbotten. Bl. a. skall det bidrag som utgår för återväxtåtgärder efter avverkning ökas. Vidare höjs det statliga stödet till byggande av skogsvägar. Dessa åtgärder i förening med bl. a. de statliga insatser för att höja förädlingsgraden inom träindustrin som riksdagen kan väntas besluta om – främst att branschprogrammet för den träbearbetande industrin utvidgas till att omfatta åtgärder för sågverksindustrin – bör enligt utskottets mening bidra till att situationen för skogsindustrin i Norrbotten förbättras. Med denna motivering avstyrker utskottet motion 1982/83:254 (vpk).

Tillverkningen av porös board

I den tidigare berörda motion 1982/83:1585 (s) – med motivering i motion 1982/83:1582 om regionalpolitiska åtgärder i Gävleborgs län – föreslås att en strukturutredning omgäende skall göras rörande tillverkningen av porös board. Förslaget motiveras inte närmare.

Porösa boardskivor tillverkas i dag endast i två industrier, nämligen i Stora Kopparberg AB:s fabrik i Ljusne i Söderhamns kommun och – i form av asfaltboard – i Swanboard Masonite AB:s anläggning i Svanskog i Värmland. Ljusnefabriken har länge varit nedläggningshotad. Nyligen har Stora Kopparberg, Swedish Match samt några privatpersoner beslutat att grunda ett nytt bolag, Fiberinvest AB, vilket avses köpa upp boardfabrikerna i Ljusne, Pilgrimsstad och Karlholms bruk. Avsikten är att boardproduktionen i Ljusne skall fortsätta i samma utsträckning som hittills. Därmed är nedläggningshotet mot Ljusneanläggningen t. v. undanröjt.

Enligt utskottets mening följer av det anförda att någon särskild strukturutredning beträffande tillverkningen av porös board inte är påkallad. Motion 1982/83:1585 (s) avstyrks därför såvitt nu är i fråga.

Pappersmassetillverkning i Vaggeryd

Ett uttalande från riksdagen om vikten av att pappersmassetillverkningen i Vaggeryd behålls föreslås i motion 1982/83:1489 (s). Bakgrunden till yrkandet är att Munksjö AB har beslutat att avbryta tillverkningen av pappersmassa i Vaggeryd, för att i fortsättningen enbart utnyttja sin fabrik vid Aspa bruk. Motionärerna hävdar att det finns intressenter som är beredda att överta anläggningen i Aspa. Staten bör, menar de, positivt medverka till en försäljning av det senare bruket för att möjliggöra för Munksjö att i stället driva fabriken i Vaggeryd.

Det beslut som Munksjö AB efter slutförda MBL-förhandlingar har fattat innebär att massatillverkningen i Vaggeryd skall läggas ned vid årsskiftet 1983-1984. Fram till dess skall fabriken om möjligt drivas med reducerad kapacitet. Utskottet har erfarit att förhandlingar tidigare har förts mellan Munksjö och utomstående intressenter om en försäljning av Aspa bruk. Dessa förhandlingar ledde emellertid inte till någon uppgörelse, vilket har resulterat i det aktuella nedläggningsbeslutet. Inom lokaliseringssamrådets ram har ett flertal kontakter tagits med potentiella köpare till anläggningen i Vaggeryd. Hittills har dock ingen varit så intresserad att någon diskussion om statlig medverkan har varit aktuell. Med hänvisning till det anförda avstyrker utskottet motionen.

Blekning av papper

I motion 1982/83:210 (vpk) föreslås att riksdagen skall ge regeringen till känna att staten på skilda sätt bör styra papperskonsumtionen i riktning mot en ökad användning av oblekt papper inom statlig och kommunal förvaltning. Motionärerna framhåller att ett sätt att utnyttja den knappa skogsråvaran bättre är att man slutar med onödig blekning av papper. De påpekar att blekningen tar i anspråk stora mängder ved och energi. Den svarar också för en stor del av föreningarna från massafabrikerna. Motionärerna föreslår bl. a. att papperskonsumtionen i den offentliga verksamheten genom statliga och kommunala styråtgärder i större utsträckning skall inriktas på oblekta pappersprodukter. Tryckpapper med högre ljushet än 75 % bör, menar de, inte användas.

Riksdagen har tidigare vid flera tillfällen avslagit motionsyrkanden av liknande innebörd. När frågan senaste gången var aktuell (NU 1981/82:27 s. 29) framhöll näringsutskottet, som därvid anslöt sig till synpunkter som finansutskottet hade framfört i yttrande till näringsutskottet, att det oblekta papperet framöver torde komma att i en rad sammanhang hävdas sig såväl prismässigt som kvalitetsmässigt och att myndigheterna även framgent kunde väntas utnyttja det trähaltiga returpapperet. Därutöver erinrade näringsutskottet om att det inte utan särskild lagstiftning var möjligt för regeringen att ge landstingen och kommunerna direktiv i frågan.

Näringsutskottet anser att riksdagen inte har någon anledning att ändra sin inställning från tidigare år. Det kan tilläggas, att energisparkommittén (I 1975:01) i en rapport har konstaterat att drygt 80 % av materialet i pappersförpackningar i Sverige är av oblekta kvaliteter. Kommittén har också ansett sig kunna fastställa att pappersindustrin och förpackningsanvändarna i ökad utsträckning använder sig av förpackningar som innebär energibesparingar. Med hänvisning till det anförda avstyrker utskottet motion 1982/83:210 (vpk).

Hemställan

Utskottet hemställer

1. beträffande *handlings- och utvecklingsprogram för skogsindustrin*
att riksdagen avslår motion 1982/83:814,
2. beträffande *råvaruförsörjningen i Hälsingland*
att riksdagen avslår motion 1982/83:1585 yrkande 3 i ifrågavarande del,
3. beträffande *skogsindustrin i Västernorrlands län*
att riksdagen avslår motion 1982/83:2180 yrkande 1.
4. beträffande *sågverksleveranser i Norrlands inland*
att riksdagen avslår motion 1982/83:2030,
5. beträffande *virkesförsörjningsplan för Norrbotten*
att riksdagen avslår motion 1982/83:254,
6. beträffande *tillverkningen av porös board*
att riksdagen avslår motion 1982/83:1585 yrkande 2.
7. beträffande *pappersmassetillverkningen i Vaggeryd*
att riksdagen avslår motion 1982/83:1489,
8. beträffande *blekning av papper*
att riksdagen avslår motion 1982/83:210.

Stockholm den 17 maj 1983

På näringsutskottets vägnar

NILS ERIK WÅÅG

Närvarande: Nils Erik Wååg (s), Erik Hovhammar (m), Lennart Pettersson (s), Rune Jonsson (s), Sten Svensson (m), Wivi-Anne Radesjö (s), Karl-Erik Häll (s), Christer Eirefelt (fp), Jörn Svensson (vpk), Birgitta Johansson (s), Per-Richard Molén (m), Ivar Franzén (c), Nic Grönvall (m), Per-Ola Eriksson (c) och Sylvia Pettersson (s).

Reservationer

1. Handlings- och utvecklingsprogram för skogsindustrin (mom. 1)

Erik Hovhammar (m), Sten Svensson (m), Christer Eirefelt (fp), Per-Richard Molén (m), Ivar Franzén (c), Nic Grönvall (m) och Per-Ola Eriksson (c) anser att den del av utskottets yttrande på s. 3 som börjar med "Utskottet finner" och slutar med "avstyrks därför" bort ha följande lydelse:

Utskottet finner det angeläget att landets skogsråvara utnyttjas effektivt och att produktionen inom skogsindustrin ökas. Skogsnäringen och skogsindustrin är allttjämt framtidsnäringsar i vårt land.

För att stärka skogsnäringen erfordras framtidssyftande och långsiktiga insatser. Då kan skogsindustrins utvecklingspotential tillvaratas. Insatserna bör främst syfta till att generellt förbättra skogsindustrins villkor och underlätta de strukturförändringar som det kan finnas behov av.

För skogsindustrin är det nödvändigt att 1979 års skogspolitiska beslut fullföljs. Målet för skogsproduktionen måste vara en hög, varaktig och värdefull virkesavkastning.

En ökning av vidareförädlingsgraden inom sågverksindustrin är angelägen och möjlig att uppnå. En utvidgning av branschprogrammet för den träbearbetande industrin till att omfatta även branschfrämjande åtgärder för sågverksindustrin kan få positiva resultat. Näringsutskottet har tillstyrkt en sådan utvidgning av programmet (NU 1982/83:34).

Riksdagen har nyligen beslutat om en finansiell rekonstruktion av AB Statens Skogsindustrier. Vidare förhandlar staten med Södra Skogsägarna ekonomisk förening om kapitaltillskott till Södra Skogsägarna AB. Enligt vad utskottet erfarit förbereds inom industridepartementet ytterligare åtgärder för skogsnäringen.

En handlings- och utvecklingsplan för skogsindustrin framstår med hänsyn till det anförda inte som nödvändig. Motion 1982/83:814 (vpk) avstyrks därför.

2. Handlings- och utvecklingsprogram för skogsindustrin (mom. 1)

Jörn Svensson (vpk) anser

dels att den del av utskottets yttrande på s. 3 som börjar med "Utskottet finner" och slutar med "avstyrks därför" bort ha följande lydelse:

Utskottet vill understryka att strukturomvandlingen inom skogsindustrin helt har skett på de s. k. marknadskrafternas villkor. Den kapitalistiska koncentrationsprocessen har styrt utvecklingen, vilket ofta har medfört att små industrienheter har lagts ned. De senaste regeringarnas åtgärder för skogsindustrin har varit av kortsiktig natur. Vad som behövs är en ökad samordning och samverkan rörande de stora, övergripande besluten. Här

syftas på beslut av typen kapacitetshöjande investeringar, förändringar av produktionsinriktningen, kapacitetsinskränkningar och nedläggningar. Koordinering av sådana beslut förutsätter förhandenvaron av en handlingsplan för skogsindustrin. En sådan plan skulle också kunna bli ett instrument för att styra utvecklingen i riktning mot en högre grad av vidareförädling inom industrin. De av regeringen i budgetpropositionen (prop. 1982/83:100 bil. 14) föreslagna åtgärderna – bl. a. utvidgningen av branschprogrammet för den träbearbetande industrin till att omfatta sågverksindustrin – framstår i detta sammanhang som helt otillräckliga. Mot här angiven bakgrund tillstyrker utskottet det i motion 1982/83:814 (vpk) framförda önskemålet om att regeringen skall anmodas lägga fram ett förslag till handlings- och utvecklingsplan för skogsindustrin.

dels att utskottet under 1 bort hemställa

1. beträffande *handlings- och utvecklingsprogram för skogsindustrin*

att riksdagen med bifall till motion 1982/83:814 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet har anfört.

3. Virkesförsörjningsplan för Norrbotten (mom. 5)

Jörn Svensson (vpk) anser

dels att den del av utskottets yttrande på s. 5 som börjar med "Utskottet anser" och slutar med "motion 1982/83:254 (vpk)" bort ha följande lydelse:

Utskottet anser att starka skäl talar för att en sådan virkesförsörjningsplan upprättas som föreslås i motionen. Som framhålls i denna utnyttjas i dag bara hälften av den biomassa som skogen producerar. Det bör med hänsyn härtill vara möjligt att få ut mer träråvara för industrins behov. Detta fordrar emellertid att en styrning av forskning och produktion kommer till stånd, vilket bara torde kunna ske inom ramen för en av staten upprättad plan. I lika hög grad gäller detta i fråga om insatser för en ökad vidareförädling och för införande av en ny skogsbruksteknik i de relativt glesa skogarna i Norrbotten. Det är enligt utskottets mening naturligt att domänverket, som är den dominerande skogsägaren i Norrbottens län, används som verktyg för den skogspolitik som bör föras i länet. Så bör domänverket exempelvis i enlighet med vad som föreslås i motionen ges resurser att köpa in sågverksindustrier i Norrbottens inland. Inom ramen för en virkesförsörjningsplan bör förutsättningarna för en sammanvägning av samtliga virkes-säljarkategoriernas samlade utbud och virkesanvändarnas sammanlagda behov kartläggas. Riksdagen bör göra ett uttalande av här angiven innebörd. Utskottet tillstyrker sålunda motion 1982/83:254 (vpk).

dels att utskottet under 5 bort hemställa

5. *beträffande virkesförsörjningsplan för Norrbotten*
att riksdagen med bifall till motion 1982/83:254 som sin mening
ger regeringen till känna vad utskottet har anfört.

4. Blekning av papper (mom. 8)

Jörn Svensson (vpk) anser

*dels att den del av utskottets yttrande på s. 7 som börjar med "Närings-
'utskottet anser" och slutar med "motion 1982/83:210 (vpk)" bort ha följande
lydelse:*

Blekning av pappersprodukter i den omfattning som nu förekommer utgör en allvarlig miljöfara, och övergång till oblekt papper är därför en viktig miljöpolitisk åtgärd. Även med hänsyn till bristen på virke måste alla sätt att undvika slöseri med skogsråvara prövas. Ett sätt är, som framhålls i motionen, att upphöra med onödig blekning av pappersprodukter. Utvecklingen mot användande av oblekta förpackningar går för långsamt. Flera direktiv och åtgärder från främst statens och kommunernas sida behövs. I stor utsträckning handlar det om att skapa ett behov av oblekta pappersprodukter. De åtgärder som föreslås i motionen är enligt utskottets mening väl ägnade att motverka onödig blekning av pappersmassa. Åtgärderna bör därför genomföras. Detta bör ges regeringen till känna. Utskottet tillstyrker följaktligen motion 1982/83:210 (vpk).

dels att utskottet under 8 bort hemställa

8. *beträffande blekning av papper*
att riksdagen med bifall till motion 1982/83:210 som sin mening
ger regeringen till känna vad utskottet har anfört.